

Hvad vi vil

Denne pjece giver Dem et indtryk af Socialistisk Folkepartis politik, fra dets stiftende landsmøde den 15. februar 1959 og til partiets sidste kongres.

Afsnittet om SF og Danmarks forsvar samt de flg. udtalelser om henholdsvis landbrugspolitikken — fagbevægelsen og socialpolitikken blev alle udformet efter en indgående drøftelse op til og på partiets 2. kongres i oktober 1961 og vedtaget af denne.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Aksel Larsen: Om Socialistisk Folkepartis grundlag og målsætning.

Programudtalelse fra Socialistisk Folkeparti, vedtaget af SF's 1. kongres 6. juni 1959

SF's valgprogram 1960:

- Forslag til skatterreform
- En social boligpolitik
- Samfundsovertagelse af monopoler
- Om ungdommens undervisning og uddannelse
- Socialistisk Folkeparti og Danmarks forsvar
- Socialistisk Folkeparti og Danmarks landbrugspolitik
- Fagbevægelsen og industrielt demokrati
- Socialistisk Folkeparti og den socialpolitiske udvikling
- Udtalelse om fællesmarkedet

OM SOCIALISTISK FOLKEPARTIS GRUNDLAG OG MÅLSÆTNING

Af Aksel Larsen

Socialistisk Folkepartis stiftende landsmøde holdtes den 15. februar 1959. Det er således det yngste blandt vort lands politiske partier, men, som valgene i 1960 og 1962 viste, langt fra det mindste. Det bygger på arbejderbevægelsens bedste traditioner, og dets målsætning er så gammel og evigvarende som den socialistiske bevægelse.

Allerede partiets navn giver klar besked om dets grundlag og sigte. Dets samfundsmæssige mål er socialismen, og dette mål vil kun kunne nås i kraft af folkets vilje. Det anser ikke kampen for socialismen for at være noget, der kun angår arbejderklassen, men hele det arbejdende folk - både håndens og åndens arbejdere. Det stræber bestandig efter at varetage det danske folks interesser, såvel hvad angår dagen og vejen som i de store spørgsmål om vort lands frihed og selvstændighed, om fredens bevarelse og om sociale, politiske og kulturelle fremskridt.

Vort parti har allerede i sin korte levetid evnet at puste nyt liv i den socialistiske debat i Danmark. Dets program sigter på at gøre socialismen til en levende nutidig realitet. Dette skulle ikke være svært, da såvel verdensudviklingen som forholdene i nutidens Danmark så klart som nogensinde viser, at kun under socialismens samfundssystem kan den fulde udnyttelse af landets rigdomme og befolkningens dygtighed fuldtud finde sted.

Vi ved vel, at Socialistisk Folkeparti ikke er ene om at have en socialistisk målsætning i sit program. Det har Socialdemokratiet også, men det har i sin praktiske politik afskrevet sin marxistiske fortid. I dets nye program er der kun levnet usammenhængende socialistiske småstykker, og man mærker intet socialistisk sigte i dets politik. Det kommunistiske parti har på den anden side gjort marxismen steril ved at gøre den til en bibeltro til søndagsbrug i stærkest mulig strid med Karl Marx' hele videnskabelige indstilling. Det har samtidig svigtet den humanisme, som gennemsyrrer den klassiske Marxisme, og det viser i hele sin politik, at det ikke har demokratisk tillid til det arbejdende folk.

Sådanne fejl og vildfarelser gør imidlertid ikke Karl Marx' hovedsynspunkter mindre rigtige og betydningsfulde i dag.

Det afgørende er stadigvæk ejendomsforholdet til produktionsmidlerne, til de samfundsskabte værdier. Så længe privatejendomsretten til disse opretholdes, er samfundet kapitalistisk. Der er ikke her sket afgørende ændringer siden industrikapitalismens gennembrud, men derimod nok i selve kapitalismens struktur. Den kapitalistiske økonomi har vist sig mere bæredygtig og effektiv, end forrige århundredes socialister havde ventet. I virkeligheden er dette en naturlig følge af den forudsete og i fuldt mål indtrufne koncentration af kapitalmagten, parret med en stadig stærkere teknisk udvikling.

For hundrede år siden var kapitalisterne dog også talmæssigt en ikke ubetydelig gruppe. Nu er liberalismens tid forbi, og de *egentlige* kapitalister udgør vel ikke engang en promille af befolkningen. De store kapitalistiske sammenslutninger er ikke ivrige efter deres eget skibbrud i en krise og modsætter sig derfor ikke en vis samfundsmæssig regulering, tværtimod. Kapitalismens struktur er samtidig blevet så meget forenklet, at den økonomiske junglekrig lettere kan holdes under kontrol af deltagerne. Krisen i 1929-31 var skrift på væggen, der huskes. Alligevel er krisetruslen stadig aktuel, og det vil den være, så længe samfundet er kapitalistisk.

Det nittende århundredes proletarer havde kun deres lænker at tabe. Kapitalismens gennembrudsår betød tilbagegang og elendighed for arbejderbefolkningen. Men det ville være at spotte og negligere arbejderbevægelsens indsats gennem mange årtier, om man hævdede, at arbejderne i de højtudviklede industrilande i dag kun har deres lænker at tabe.

Arbejdernes andel i arbejdsudbyttet sikrer dem i dag mere end det eksistensminimum, som forrige århundredes arbejdere kendte. Arbejdskraft er stadig en vare, til tider endda en mangelvare, men den er steget i pris. Samtidig udgør betalingen for arbejdskraften en faldende del af produktionsomkostningerne under den stigende mekanisering. Det er ikke længere nødvendigt for kapitalisterne at drive udbytningen til den yderste grænse, og dette er heller ikke muligt på grund af den organiserede arbejderbevægelses større styrke. Udbytningen må til dels ske ad omveje, som f. eks. gennem opskruede boligpriser og ved fremelskelse af et kunstigt behov, hvorved der kan sikres særlig stor profit. Netop dette sidste præger i høj grad den moderne kapitalisme. I stedet for først og fremmest at tilgodesesamfundets grundlæggende behov, sættes kræfter ind til fremme af »forbrugerismen«, idet man gennem voldsom reklame og anden påvirkning søger at pånøde befolkningen mindre nødvendige varer.

Denne udvikling, som er typisk for alle højtudviklede kapitalistiske lande er også slået igennem i Danmark. Den viser ufornuften i den kapitalistiske økonomi. Samtidig er det befolkningsflertal, som vil have interesse i en overgang til socialisme med samfundseje af produktionsmidlerne, vokset, mens den virkelige kapitalistklasse er skrumpet ind til kun at udgøre en forsvindende minoritet.

Det er ikke privatforbruget hos kapitalisternes lille befolkningsgruppe, der er hovedstrids- emnet. Dette så meget mindre, som den virkelige indflydelsesrige leder af en kapitalistisk storvirksomhed i de fleste tilfælde vil have indset, at virksomhedens udbytte i stadig større grad må investeres i udvidelser og fornyelser. Derfor står den aktuelle kamp netop om disse investeringer og om forbrugets sammensætning, der er en følge heraf. Her har Socialdemokratiet, trods sin mangeårige politiske magtposition, næsten intet gjort, for at samfundet kan dirigere investeringerne.

Samfundskontrol med investeringerne er et vigtigt skridt henad vejen mod samfundets socialistiske omformning. Planløs forvaltning af rigdommene må erstattes af investering i en planlagt opbygning, samtidig med at der gås i dybden på en række områder.

Samfundet har på forhånd så store prioriteter i mange virksomheder, at fuldstændig nationalisering af disse kan og bør gennemføres snarest. Forsikringssselskaber og andre pengeinstitutter virker i vid udstrækning på grundlag af rettigheder, der er overladt dem ved lov. Telefonselskaber, sukkerfabrikker og andre virksomheder trives i ly af statskoncessioner. Andre storvirksomheder og ikke mindst vejbygningsentreprenører har stat og kommuner som eneste kunder. Der er aldeles ingen grund til, at privatkapitalismen skal trives videre på sådanne områder, selv ikke under de nuværende samfundsforhold.

Desuden er mange andre virksomheder blevet drevet med en sådan mangel på hensyn til samfundets tarv, at statsovertagelse vil være det eneste rimelige. Dette gælder ikke mindst byggeriet og bygningsmateriale-industrien.

De udenlandske monopoler må altid være et problem for et lille, råstoffattigt land. På mange områder, hvor sådanne monopoler hidtil har dirigeret import og delvis også produktion, vil det imidlertid være muligt at bryde deres magt ved statsimport af de monopoliserede varer og skarp kontrol med handelens tilbageværende led.

Formålet med sådanne fuldt gennemførlige skridt er ikke at beskære lidt af kapitalismens magt og så for øvrigt at lade den leve videre. Vi sigter tværtimod efter, at alle vigtige produktionsmidler, alle pengeinstitutter, al jord overgår til en eller anden form for samfundseje. Ikke som et mål for en fjern fremtid, men som et opnåeligt arbejds mål for en politisk folkebevægelse.

Vi anser det ikke for sandsynligt, at Danmark isoleret når frem til socialismen, men vel muligt, at de skandinaviske lande i fællesskab kan fuldføre overgangen fra kapitalisme til socialisme hurtigere og mere smertefrit end andre af Vesteuropas lande. International solidaritet er en forudsætning for resultater i hvert land, såvel i kampen for socialismen som i øvrigt i folkenes kamp mod udbytning, krig og militarisme.

Et virkeligt socialistisk samfund, hvor alle yder efter evne og nyder efter behov, er ikke længere en fjern utopi. Vi mener ikke, at krig, krise eller anden ødelæggelse af produktionssystemet er en nødvendig forudsætning for overgangen fra kapitalisme til socialisme. Erfaringer fra lande med socialistisk grundlag for økonomien og også erfaringerne fra en del kapitalistiske lande viser, at væksttempoet for samfundets velstand kan sættes betydeligt i vejret. Under en socialistisk økonomi kan produktionen fordobles på 8-10 år, og vi vil da allerede have bevæget os langt frem mod målet hvad vareudbud angår. Samtidig må produktionens sammensætning imidlertid reguleres, så den del, der bliver anvendt til at dække befolkningens kollektive behov, tilgodeses langt mere end tidligere. Fordelingen må bringes i orden, ikke blot med social tryghed som mål, men med en virkelig retfærdig fordeling af produktionens resultater.

Socialisme er ikke blot samfundseje af produktionsmidlerne, plan over produktionen og retfærdig fordeling. Dette kan kun være det grundlag, hvorpå et socialistisk samfund bygges op. Det socialistiske princip må være virksomt i hvert eneste led. Ikke blot af hensyn til produktions-resultaterne, men for at sikre, at arbejdet bliver ikke blot en pligt, men også en glæde. Dette vil sige, at hver eneste arbejder skal have indflydelse på planlægningen af sin del af produktionsprocessen. En sådan udbygning af det industrielle demokrati vil samtidig være det sikreste værn mod bureaukrati, mod en samfundsdirigeret økonomis værste kræftskade.

Afgørende for socialismens virkelige og endelige sejr er det, at alt dette gennemføres under udbygning af friheden og demokratiet. Hvis socialismen virker som tvangsforanstaltning overfor befolkningen, hvis frihedsrettighederne ikke udvides, men beskæres og hvis et frit åndsliv erstattes med et ensrettet og statsfremstillet, giver denne såkaldte socialisme folket stene for brød.

Socialisme er ikke blot økonomisk demokrati i den forstand, at der er samfundseje af alle vigtige produktionsmidler. Til økonomisk demokrati hører den umiddelbare medbestemmelsesret for alle i en virksomhed beskæftigede med hensyn til virksomhedens drift. Til socialisme hører fuldendt politisk demokrati, hvor magtudøvelsen kommer fra folket, sker ved folket og for folket. Socialisme er frihed og kulturelt, åndeligt demokrati.

Vejnen til socialismen må naturligvis være højst forskellig i verdens forskellige lande, alt under hensyn til udviklingen, folkets traditioner og de politiske styrkeforhold.

Men hvem vil være i stand til at forhindre socialismen i at sejre i Danmark, når folkeflertallet vil den, når den - lagt frem med et klart og enkelt perspektiv - vinder et sådant flertal, at også folketinget som folkets tjener beslutter foranstaltninger, der betyder overgang til socialismen? De kræfter, der kunne sikre den gamle kapitalisme, vil idag være uanvendelige overfor et folkeflertal og dets regering, når der ikke begås helt katastrofale dumheder. Det, der behøves, er en klar socialistisk målsætning og en anvendelse af de midler, hvormed folkeflertallet kan sikre fremskridtets sejr ad fredelig vej.

Men der er to ting at frygte. Den ene er krig - men folkene kan hindre stormagternes ledere i at starte en sådan. Militarismen og rustningsgalaskaben må bekæmpes. I konsekvens af denne opfattelse og fordi vi ved, at dansk militarisme og deltagelse i

militæralliancer kun kan være en byrde og en fare for vort land, kræver Socialistisk Folkeparti dansk afrustning, den eneste konsekvente stillingtagen i atomalderen.

Den anden fare er for Danmark de udenlandske monopolars indflydelse og indgreb. Denne fare bliver en realitet, hvis planerne om Danmarks indlemmelse i det såkaldte Fællesmarked virkeliggøres. I så fald bliver internationale monopolføretagender og koncerner dominerende såvel over vor økonomi som over vor politik. Vel kan dette medføre, at socialismens nødvendighed stilles i et klarere lys, men selv små fremskridt bliver meget vanskelige at nå i Danmark under den voksende infiltration af udenlandsk kapital, der vil bruge Fællesmarkedets overstatlige organer som sine tjenere.

I en sådan situation vil kapitalisternes beherskelse af den væsentlige del af pressen være en alvorlig hindring i arbejdet for at vinde folkeflertallet for socialismen. Det bliver da nødvendigt at modvirke magtkoncentrationen hos de store bladmonopoler, så den ytringsfrihed, grundloven tilsiger enhver, også bliver virkelighed. Vi agter ikke hermed at fratage socialismens modstandere adgangen til at komme til orde, men at fratage dem deres monopol på ytringsfriheden. Socialismens ideer og grundsætninger er stærke nok til at stå sig i åben og offentlig debat, når blot vilkårene er ligelige.

Vejen til socialismen går over kampen for økonomiske og sociale fremskridt, samfundskontrol med avancer og med investeringer, medbestemmelsesret i bedrifterne og fuldt demokrati i det offentlige liv. Alle socialismens grundlæggende elementer er til stede i selve den produktionsproces, kapitalismen har udviklet. At kalde dem frem, at gøre dem til de herskende, er det arbejdende folks sag, og det er de socialistiske partiers opgave at føre an i denne kamp.

PROGRAM UDTALELSE FRA SOCIALISTISK FOLKEPARTI

Vedtaget af SF's 1. kongres 6. juni 1959

Vort mål er et socialistisk Danmark

Vor nuværende samfundsform er forældet. Kapitalismen, hvor produktionen bestemmes af profithensyn, er blevet en hindring for fremskridt og social retfærdighed. Det er tydeligt, at kapitalismen på mange måder er i forfald og som samfundsmæssig epoke må stå foran afløsning. Kolonierne har gjort sig fri eller er under frigørelse under voldsomme kampe. Og i de kapitalistiske lande sker produktionen planløst, agerjord lægges brak og store varemængder oplagres for at hindre prisfald, mens samtidig væsentlige dele af jordens befolkning lever på sultegrænsen. - Kriser ryster med mellemrum større eller mindre dele af det kapitalistiske produktionssystem, selv om nutidens kapitalistiske samfund i tiden efter den anden verdenskrig har været i stand til at afdæmpe de værste krisesyntomer, ikke mindst ved kolossal oprustning og gennem rustningsproduktionens nye form, udbygning af atomalderens særlige grene af videnskab og teknik. - Men folkenes levelfod er i alt for ringe grad fulgt med de tekniske fremskridt, arbejdsløsheden er stadig en svøbe, og fascismen er på ny en trussel i mange lande. - På trods af al fornuft og alle erfaringer fortsætter kolonimagterne deres krig mod frihedsbevægelsen i kolonierne, den er en frygtelig belastning for kolonier som for »moderlande«, og den bærer i sig kim til en udvikling, der kan skabe en verdensbrand.

Det kapitalistiske system svarer ikke til produktivkræfternes nuværende udviklingstrin. Produktionen i et moderne industrisamfund sker ved alles samvirke med alle. Derfor må de samfundsskabte værdier - produktionsmidlerne - være samfundseje og ikke privatejede. Kun herved kan det sikres, at produktionen til folkets behov sker i takt med teknikens fremskridt. - Liberalismens »private initiativ«, denne smukke omskrivning af kapitalistisk herredømme over produktionsmidlerne, er ikke længere til folkets gavn.

Vort mål er et socialistisk Danmark, hvor alle betydelige samfundsskabte værdier er folkets fælleseje, hvor produktion og fordeling foregår planmæssigt til folkets behov, og hvor der under et sandt folkestyre hersker økonomisk, kulturelt og politisk demokrati. Dette er og har altid været dansk arbejderbevægelses mål.

Socialismen må sejre

Ligesom kapitalismen afløste det feudale samfund og betød virkelige fremskridt for datidens mennesker, må socialismen afløse kapitalismen, hvis nye fremskridt skal vindes. - Som økonomisk system er den i dag under udbygning i lande med over en tredjedel af jordens befolkning. Mange af de resultater, man dér har nået, viser den socialistiske økonomis overlegenhed. Men fremskridtene i de socialistiske stater har været hæmmet af alvorlige fejlgreb mod menneskerettighederne, stridende mod socialismens idé. Endnu mangler der meget i, at disse lande er nået til en socialistisk styreform, der giver befolkningen fuld bestemmelsesret i alle styrets led, fra virksomhederne til landets øverste råd. Men det ændrer ikke den kendsgerning, at socialismen som økonomisk system har vist sin bærekraft og har skabt stigende levelfod og kulturel fremgang for hundreder millioner tidligere undertrykte og elendigt stillede mennesker.

Socialismen i Danmark — det danske folks egen sag

Socialistisk Folkeparti bygger på marxismens idégrundlag. Det vil arbejde for at rejse en folkebevægelse, der skal føre Danmark frem til socialismen. Vi vil i dette arbejde drage lære af erfaringerne fra andre lande. Men vejen til socialismen må befolkningen selv bestemme. Arbejdet for en fornyelse i vort lands politik og for socialismen skal gøres på den danske virkeligheds grund uden skematisk efterligning af metoder, der har været benyttet i andre lande med andre forudsætninger.

Vi vil gennemføre vort arbejde i det internationale samarbejdes ånd. Et sådant samarbejde har altid været en grundpille i socialismen. Det gælder ikke blot forholdet til arbejderbevægelsens partier i alle lande og til deres internationale sammenslutninger, men også forholdet til de kræfter, der i undertrykte lande kæmper for frihed, og i økonomisk tilbagestående lande arbejder for at bygge deres lande op.

International solidaritet må dog aldrig blive til efterplapren af udenlandske paroler. *Socialistisk Folkeparti* vil selvstændigt bedømme udviklingen i andre lande.

Vort mål - et socialistisk Danmark - vil vi nå under folkets overvejende flertals tilslutning til de socialistiske ideer og under bevarelse af de demokratiske frihedsgoder, som generationer har tilkæmpet sig. Vi vil bekæmpe enhver form for diktatur over befolkningen. Socialismen skal ikke kun være et økonomisk system, men også et sandt demokrati. Vi anser det for muligt, at Danmark kan nå socialismen ad fredelig vej, og vi tilstræber ingen anden. Dette kan ske under de parlamentariske organers medvirken. Men socialismen nås ikke ved, at den blot finder parlamentarisk godkendelse. - Den kræver nye aktive demokratiske organer, der kan give arbejdere og funktionærer afgørende indflydelse på virksomhederne, ligesom den på alle punkter forudsætter tættere samvirke mellem befolkningen og de parlamentariske organer. Et sådant socialistisk styre vil under vore forhold fremmes ved deltagelse af flere partier, som kan repræsentere de forskellige interesser og anskuelser, der må findes, selv om klasse modsætningerne falder bort. Uden en meningsbrydning hæmmes samfundets udvikling, byråkratiet tager overhånd, og ensretningen truer.

Med socialismen som mål –

vil Socialistisk Folkeparti arbejde også i dagens politik.

Vi vil medvirke til samling af det arbejdende folk - arbejdere, tjenestemænd og funktionærer, småhandlende, arbejdende landbrugere og fiskere, videnskabens og kulturens arbejdere, der må forenes uden snæver skelen til partitaktik i fælles indsats for fremskridt og bedre levevilkår.

Der er muligheder nok. Arbejdsløshed, valutakriser og økonomisk afhængighed af andre lande behøver befolkningen ikke at finde sig i. Den bestående industri kan udvikles, nye virksomheder blomstre op og beskæftigelse skabes, når blot landets naturlige muligheder udnyttes. Ny jord kan indvindes til dyrkning ved afvanding og grundforbedring. Salt, kali og andre råstoffer kan udvindes, trafiknettet og trafik- og fiskerihavne udbygges — samtidig med, at de uhyrlige arbejdsløshedsøer forsvinder. Men det kræver en aktiv samfundsindsats, en skarp begrænsning af kapitalistiske særinteresser og kontrol med truste og monopoler.

En effektiv udnyttelse af landets rigdomme kræver nye linier i vor handelspolitik; den må befries for afhængighed af de udenlandske monopoler, der har erobret stigende indflydelse på dansk erhvervsliv, og frigøres for de bånd, som under påberåbelse af fællesskab i NATO har gjort landet afhængigt af de vestlige stormagter. Udenrigshandelen må styres, så den tjener danske interesser, uden at vi bydes ulige handelsvilkår af andre lande.

Tilslutning til det »europæiske fællesmarked«, der domineres af Vesttyskland, vil være skadelig for dansk industri og for arbejdernes beskæftigelses- og levevilkår. Vi støtter derimod tanken om et nærmere økonomisk og handelspolitisk samarbejde med de øvrige nordiske lande, og vi er for en udvidelse af Danmarks handelsforbindelser med andre lande, der vil handle på lige og gensidige vilkår. Ikke mindst vil udvikling af handelen med Østeuropa, Asien, Afrika og Sydamerika her være af den største betydning nu og i fremtiden.

Retten til arbejde er en af de vigtigste menneskerettigheder. I den kapitalistiske samfundsøkonomi er udnyttelse af arbejdsløsheden som løntrykkende faktor imidlertid af stor betydning. På trods heraf er det dog muligt at gennemtvinge en økonomisk politik, der selv i et kapitalistisk Danmark sikrer fuld beskæftigelse i perioder. Men i det omfang, samfundet ikke fuldt ud sikrer denne ret, må stat og arbejdsgivere dække udgifterne ved en understøttelse, der har karakter af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Der må sættes ind for at opnå lønstigninger for arbejdere, funktionærer og tjenestemænd. Ikke blot en forsinket dækning for prisstigninger, men en virkelig forøgelse af reallønnen år for år. Lige løn for lige arbejde må sikres, den lavere aflønning af kvinder er uværdig og samfundsmæssig usund. Men en sådan lønpolitik kræver, at der gennemføres en skarp kontrol med prisdannelsen.

Rationalisering af industri og landbrug må ikke medføre arbejdsløshed, men skal virke til gavn for befolkningen gennem lavere varepriser, bedre arbejdsvilkår og kortere arbejdstid for arbejdere og funktionærer.

Men for at nå disse mål kræves der øget frihed for arbejdernes og funktionærernes sammenslutninger. Det nuværende grundlag for fagbevægelsens rettigheder - septemberforliget — er arbejderne påtvunget og modvirker fremskridt. Det må derfor ophæves sammen med hele det net af fagligt juristeri, det har givet anledning til. Arbejderne må sikres medbestemmelsesret ved arbejdets ledelse og fordeling. Kun herigennem nås der tryghed i ansættelse og sikring mod vilkårlige afskedigelser. De faglige organisationer må have både ret og pligt til at virke for medlemmernes interesser, og de må befries for bureaukrati. Arbejdernes ret til at strejke og til at anvende andre faglige kampmidler må

respekteres.

Tiden inde til nationalisering

af vigtige erhvervsgrene og industri.

Det mindre landbrug og landarbejderne må stilles bedre ved udvidelse af udstykningslove og lånelove. Jord til udstykning eller til anden rationel drift må fremskaffes ved statskøb eller ekspropriation. Samfundet må overtage kreditinstitutionerne. Andelsbevægelsen bør omfatte større og voksende dele af dansk produktion, såvel inden for landbruget, hvor en række områder har været helt overladt til privat foretagsomhed, som inden for industri og håndværk. Andelsforetagenderne må mere afgørende gribe ind i den prispolitik, der føres af privatkapitalen. En sådan udbygning af andelsbevægelsen vil samtidig muliggøre en højst tiltrængt sanering af varedistributionen.

Tiden er i høj grad moden til at skride til nationalisering af vigtige samfundsmæssige områder. Det gælder ikke mindst pengeinstitutter som Nationalbanken, forsikringselskaber og kreditforeninger, men også samfundsvigtige monopoldominerede industrier som byggematerialeindustrien, ligesom også oliemonopolet må brydes. Ved nationalisering af disse områder kan samfundet sikre sig en effektiv kontrol, ikke mindst over boligmarkedet og lejeniveauet. Især i det nyere byggeri er lejerne indskydere af den kapitalandel, der bærer den største risiko. Derfor bør i vid udstrækning større ejendomme - gamle som nye - eksproprieres til fordel for sammenslutninger af lejere, der på andelsbasis overtager den fortsatte drift.

Sociallovgivning og uddannelse

En sund boligpolitik er den mest effektive forbedring af vor sociale lovgivning. Men også derudover må denne lovgivning forbedres og ikke mindst forenkles. Som led heri bør sygekasserne efterhånden erstattes af en generel sygeforsikring, og sygelønsordningen må indpasses heri, forbedres og udbygges. På lignende måde må folkepensioneringen forbedres og dens aldersgrænse nedsættes. - Der må gøres en kraftig indsats for bedring af børneforsorgen og af invalidernes og de evnesvages kår.

Vi vil arbejde for at sikre ungdommen oplæring, uddannelse og arbejdsmuligheder. Dette er den mest nødvendige investering i vort folks fremtid. Skolevæsenet må væsentligt udbygges - ikke ved ørkesløs diskussion om rammelove, men ved oprettelse af nye skoler, indførelse af mindre klasser og kortere undervisningstid for lærerne. Undervisningspligt i 7 år svarer ikke til nutidens krav, pligten må omfatte 8 eller 9 år. Lærlingeuddannelsen må nyordnes, og ved siden af mesterlæren må der i mange fag indføres lærlingeskoler. Samtidig bør der lægges afgørende vægt på efteruddannelsen af den ikke-faglærte ungdom, for at også den kan finde sin rette plads i det stadig mere specialiserede samfund. Såvel den fagligt-tekniske som den akademiske uddannelse må gøres tilgængelig for alle, der har evner. Det kræver en stærk udvidelse af støtten til de unge, der fortsætter oplæring og uddannelse efter undervisningspligtens ophør; men kun derved sikres den lige ret til uddannelse. I takt hermed må der anvendes meget betydelige midler til den tekniske forskning,

En indsats for kulturlivet

Uden et rigt udviklet kulturliv er denne udbygning ikke mulig, og ethvert nok så højt udviklet samfund bliver goldt. Fremme af kultur og videnskab er derfor en vigtig samfundsopgave. Men dette må aldrig føre til forsøg på fra oven at foreskrive kulturen dens former eller hindre en fri meningsbrydning. Tværtimod må staten igennem sin indsats for kulturlivets opbygning fremme den befrugtende debat i radio og presse og give rige muligheder for den skabende kunst. Der må gøres en indsats for kulturlivet i dets bredeste faser, såvel som på dets højst specialiserede områder. Ikke mindst de senere års udvikling har styrket de store bladkoncerners monopolstilling, og ytringsfrihedens kår er blevet tilsvarende forringede. Det er derfor bydende nødvendigt, at samfundet bruger de muligheder, der gives til at imødegå denne fare.

Vore skattelove må revideres

De økonomiske midler til disse fremskridt kan ikke fås ved at øge skattebyrden for den jævne befolkning. Den væsentlige kilde må være øget velstand i samfundet gennem den bedre tilrettelagte produktion. Men herudover må en retfærdigere skattefordeling opnås gennem afskaffelse af fradragsretten, der hindrer en effektiv beskatning af de største indtægter, og

ved en bedre kontrol med ligningen. Samfundsskabte stigninger på jordværdier må inddrages. Ved en stærk tiltrængt reform af vor skattelovgivning må dernæst uretfærdigheder som sambeskatning af ægtefæller afskaffes, og forbrugsskatten må grundigt gennemgås. Denne store skattegruppe er i høj grad et produkt af tilfældige politiske muligheder. Den må lettes ved kompensation gradueret efter indtægtens størrelse, mens den tunge ende af disse skatter må falde på det store og luksusprægede forbrug.

Bureaukratisme kan kompromittere enhver politisk styreform og må bekæmpes inden for al offentlig administration som inden for erhvervslivet. Der må tilstræbes en fornuftig fordeling af administrationens opgaver, så omsvøbsdepartementer undgås. Samtidig må forvaltningen moderniseres og fungere under videst mulig kontrol fra offentligheden, frigjort fra enevældens ånd. Særlig må det kommunale styre gøres til et levende demokratisk led i folkets politiske liv ved at befries for favorisering og ineffektivitet.

Alt dette er opnåelige mål for dagens og vejens danske politik. Men det forudsætter en stadig fremadskridende udbygning af de parlamentariske institutioner. Valgretsalderen må nedsættes, folketinget styrkes gennem nærmere kontakt mellem vælgere og tingets medlemmer, og der må indføres rene linier i folketingsmedlemmernes adgang til at have andre lønnede tillidshverv. Men *Socialistisk Folkeparti* vil sætte al sin kraft ind for, at alle disse sociale og økonomiske forbedringer sker i bevidst stræben hen imod målet: et socialistisk Danmark.

Udenrigspolitik for fred og afspænding

Den uhyggelige erfaring: at kapitalismen avler militarisme og krig, er bekræftet gennem to verdenskrige. Vi anser blokdannelse, oprustning og atombombekapløb for en uhyre fare for freden og menneskeheden. Vi vil, at Danmark såvel gennem en aktiv udenrigspolitik som gennem sit eksempel skal virke for international afspænding, for standsning af prøvesprængningerne og forbud mod atomvåben, for international afrustning under kontrol og for tilbagetrækning af alle fremmede tropper fra de lande, hvor de er stationeret.

Vi vil arbejde for, at Danmark frigør sig for sit medlemskab i NATO, og for, at denne og alle andre militære alliancer opløses.

Tysk militarisme har altid været en fare for freden og en trussel mod Danmarks selvstændighed. Vi vil modsætte os ethvert dansk-tysk militærsamarbejde, herunder oprettelse af depoter for tyske våben eller NATO-våben på dansk jord.

For afrustning og neutralitet

Medlemskabet af NATO giver ikke tryghed og sikkerhed for Danmark. Det forøger derimod faren for, at Danmark inddrages i en mulig krig mellem stormagterne og bliver denne krigs første offer. Det har medført en voldsom vækst i militæruddgifterne.

Et militært forsvar af Danmark vil i en moderne storkrig med dens forfærdende ødelæggelsesvåben være en umulighed. Dansk militærberedskab er derfor i bedste fald unyttigt.

Socialistisk Folkeparti kræver derfor afrustning af Danmark og erklæring af Danmarks neutralitet. Kun dette giver mulighed for, at vort land kan undgå atom- og raketkrigens rædsler. Der bør stræbes henimod en fælles nordisk neutralitetspolitik og en yderligere styrkelse og udvidelse af det internationale samarbejde i FN.

Afrustning, hvorved den milliard kroner, der nu årligt gives ud til militarismen, spares, vil forøge landets velstand ved at muliggøre udvidelse af vort produktionsapparat og forbedring af befolkningens levevilkår. På længere sigt vil afrustning også muliggøre, at midler kan anvendes til en hårdt tiltrængt hjælp til opbygningsarbejdet i de underudviklede lande. Der må dog allerede nu skabes adgang til, at værnepligt kan aftjenes ved civil tjeneste som led i et hjælpeprogram for disse lande.

Samling om socialismen

Socialismen har været mal for mange års politisk arbejde i Danmark. Kun alt for tit er dog muligheder for socialistiske resultater blevet forspildt, og den borgerlige velfærdsstats beskedne fremskridt af mange forvekslet med vejen til socialismen. Men kapitalistiske samfundsforhold er til fordel for stadig færre, mens socialismen vil betyde enorme fremskridt for det altovervejende flertal i befolkningen. Det er for dette store flertal af arbejdere, funktionærer, tjenestemænd, det mindre landbrugs folk og alle de andre befolkningsgrupper, der ikke har virkelige fordele af kapitalismen, at SOCIALISTISK FOLKEPARTI vil gøre sin indsats, ved at skabe et bredt samarbejde for at gøre socialismen i Danmark til en realitet.

Socialismen fandt sin udformning i det kapitalistiske samfunds barndom, men dens hovedteori har snarest forøget gyldighed i dag, hvor industrisamfundene står over for en storslået omlægning til automatisering i atomalderen. Mere end nogen sinde før gælder det derfor overalt i verden, at samfund s styret må tilpasses til denne udvikling. Den splittelse, der igennem en lang årrække har været blandt socialismens tilhængere verden over, må nu erstattes med en ny samling og klar målsætning - for fred og socialisme.

På grundlag af programudtalelsen fra partiets 1. kongres udformedes på SF's sommermøde på Elsehoved i 1960 et valgprogram, der bl. a. indeholdt en uddybning af programmets synspunkter på følgende områder:

FORSLAG TIL SKATTEREFORM

Skattesystemet er ikke blot socialt uretfærdigt, men det virker vilkårligt og urimeligt, fordi økonomisk ligestillede får en højst ulige skattemæssig behandling. Socialistisk Folkeparti foreslår derfor følgende reformer:

Skattefradragets retten ophæves

Den gavner kun de allerstørste skatteydere. Den gør beskatningen besværlig og uoverskuelig. Den bevirker, at stigende og svingende indtægter straffes.

Der indføres proportionalsskat

Af indtægter indtil 25.000 kroner svares skat med samme ørebeløb af hver krone, udover de første 7.000 kroner, som er helt skattefri. Af indtægter over 25.000 kroner svares skat efter en stigende skala. Ved proportionalsskat undgås urimelig beskatning af merindtægter, bl. a. ved hustrus arbejde. Herved løses sambeskatningens problem.

Kildeskat indføres

Det bevirker, at man svarer skat af indeværende års indtægt i forhold til den øjeblikkelige indtægt. Indtægtsnedgang vil således betyde øjeblikkelig skattenedsættelse.

Børnetilskud i stedet for børnefradrag

Børnefradrag i den skattepligtige indtægt giver en meget -stor skattelettelse for de store indtægter men kun en beskedent lettelse for de små indtægter. Derfor bør børnefradraget erstattes af et kontant udbetalt børnetilskud til forældrene.

Effektiv kapitalvindingsskat

Den så småt begyndte beskatning af arbejdsfri indtægter ved afhændelse af aktier, ejendomme og andre formuegoder udbygges fuldtud.

Effektiv ligningskontrol

Der skal være lige så skarp kontrol med erhvervsdrivendes indtægter som med lønindtægterne. Standsning af skattesnyderiet vil muliggøre nedsættelse af den almindelige skatteprocent.

Reklame og afskrivninger

Erhvervsvirksomheders overhåndtagende udgifter til reklame og repræsentation skal kun i begrænset og kontrolleret omfang kunne fradrages deres skattepligtige indkomst. Adgangen til skattefri henlæggelser og afskrivninger begrænses betydeligt.

Bolig i eget hus

Reglen om, at overskud eller underskud på et- og to-familiers huse og villaer påvirker indkomstopgørelsen, ophæves. Der bør være skattemæssig ligestilling mellem lejere af lejligheder og ejere af egne huse.

Byboere og landejendomme

Byerhvervs erhvervsdrivende, der ved siden af deres egentlige erhverv har købt en landejendom, skal ikke have ret til at fradrage dennes eventuelle bogholderimæssige underskud i deres indkomst ved hovederhvervet.

Kommunale skattely afskaffes

For at opnå dette må der ske en omlægning af den kommunale inddeling.

De indirekte skatter

Alle indirekte skatter, der i særlig grad rammer den jævne befolknings nødvendige forbrug, ophæves. I første række gælder dette tøjskatten og andre af de såkaldte forbrugsbegrænsende foranstaltninger.

EN SOCIAL BOLIGPOLITIK

Retten til en egnet bolig er en menneskeret. Det er samfundets opgave at sikre den.

Boligen bør lige så lidt som jorden være et spekulations- og profit-objekt. Socialistisk Folkeparti stiller følgende forslag og krav til boligpolitikken i Danmark:

Den årlige boligproduktion

bringes snarest op på 30.000 nye lejligheder om året. I løbet af en kortere årrække skal produktionen hæves til 35.000 lejligheder årligt.

Lejlighederne skal være af god håndværksmæssig standard og være varieret størrelsesmæssigt således, at familiens behov er dækket med i hvert fald et rum for hver person. Lejlighederne skal have centralvarme og bad.

Rimelig husleje:

Lejlighederne skal kunne udlejes til en leje, der kan betales af familier med jævne indtægter. Dette kan opnås ved, at

Omkostningerne ved byggeriet bringes ned

Renten for lån til boligbyggeri fastholdes ved samfundsindgriben på et niveau, der ikke er højere end 3 procent.

Finansieringen af boligbyggeriet, såvel under opførelsen som sidenhen skal ske gennem eet finansieringsinstitut og ikke som nu gennem banker, kreditforeninger, hypotekforeninger o. s. v.

Byggematerialerne billiggøres, dels ved skarp priskontrol, men i særdeleshed ved samfundsøvertagelse (nationalisering) af byggemateriale-industrien (kalk-, teglværks- og cementtruster).

Ved statens foranstaltning udføres det nødvendige forskningsarbejde for at nå til bedre tilrettelæggelse og større industrialisering af byggeriet.

Almennyttigt byggeri

Byggeriet af udlejningsejendomme udføres på almenyttig basis.

Den bestående boligmasse

skal over en årrække kunne overtages af lejerne på andelsbasis med almenyttig karakter.

Huslejestop

for den ældre boligmasse er nødvendigt, så længe lejen i nybyggeriet ikke er bragt ned på et rimeligt niveau og så længe boligproduktionen ikke er tilstrækkelig.

Jordrentesalg af byggegrunde

Al jord, der er eller beregnes at blive egnet og nødvendig til boligbyggeri, skal kunne overtages af staten eller kommunen til jordens vurderingspris. Det offentlige overlader på jordrentevilkår byggegrundene til byggeriet. Også dette vil gøre huslejen billigere.

SAMFUNDSOVERTAGELSE AF MONOPOLER

Nationalisering af væsentlige dele af det danske erhvervsliv er vigtige skridt på vejen til et socialistisk samfund. Men allerede under Danmarks nuværende samfundsforhold kan og bør der gennem nationalisering af samfundsvigtige virksomheder ske en betydelig udvidelse af den offentlige sektor i vort lands økonomi, SOCIALISTISK FOLKEPARTI foreslår, at dette i de nærmeste år sker på følgende områder:

Samfærdselen:

Væsentlige dele af trafik- og transportmidlerne er for så vidt nationaliseret, som de er i kommunalt eller statseje. De resterende privatbaner overtages af Statsbanerne. Det samme gælder adskillige rutebillinjer.

For hovedstadens og muligvis enkelte andre store bysamfunds vedkommende overtager et offentligt trafikselskab de kollektive trafikmidler og driver og udbygger dem.

De private om end koncessionerede telefonselskaber overtages ved koncessionens udløb af staten.

Pengevæsen:

Nationalbanken gøres til statsbank.

Al livsforsikring, al lovpligtig forsikring og al brandforsikring overtages af et statselskab. En sådan centralisering af forsikringsvæsenet vil billiggøre administrationen, og da staten ikke, som de private selskabers aktionærer, skal tjene på virksomheden, kan forsikringspræmierne sættes betydeligt ned.

Industri-monopoler :

Produktionen af *indenlandske byggematerialer* (teglsten, kalk, cement) overtages af samfundet, hvorved byggeriets omkostninger til materialet kan sættes betydeligt ned.

Sukkerfabrikkerne, hvis aktionærer i mange år har fået deres dividende sikret ved sukkerlovene, overtages af staten ved koncessionens udløb i 1961.

Medicinalindustriens nationalisering må overvejes.

Hvor nationalisering af monopolforetagender under de givne forhold er vanskelig (olieimporten og raffineringen f. eks.) indføres skarp stats. kontrol med importen og dens vilkår, så priserne til forbrugerne holdes nede og de danske aflæggere af udenlandske selskaber ikke får mulighed for ved fakturerings-fiduser at unddrage sig skat.

Import af fast og flydende brændsel til offentlige virksomheder foretages direkte af staten.

Nye industrier, der skabes som produkt af offentlig forskning og investering (f. eks. atomkraft) skal fra starten være statsmonopol.

Arbejdernes indflydelse:

Ved driften af offentlige og nationaliserede virksomheder skal arbejdernes og så vidt muligt også forbrugernes deltagelse i og indflydelse på driften sikres.

For arbejdernes og andre ansattes vedkommende skal det ske gennem *bedriftsråd* med virkelig myndighed.

OM UNGDOMMENS UNDERVISNING OG UDDANNELSE

Danmark befinder sig i en uddannelseskriser, alvorligere end i de fleste europæiske lande. Undervisningstiden er for kort. Der er lærermangel. Der er for få skolelokaler og for ringe tilgang til den højere undervisning, Den tekniske og faglige uddannelse er ikke fulgt med tiden. Socialistisk Folkeparti anser følgende reformer og forbedringer for tvingende nødvendige:

9-årig folkeskole

Undervisningspligten forhøjes fra 7 til 9 år. Derfor må de i den nye skolelov afstukne rammer for en niårig folkeskole hurtigt udfyldes samtidig med, at enhedsskole-princippet videreudvikles.

Videregående undervisning

På få år må antallet af unge, der får videregående skoleundervisning og føres frem til studentereksamen, mindst fordobles.

Lærermanglen afhjælpes

Der må i hurtigste takt uddannes betydeligt flere lærere såvel ved seminarier som ved universiteter. I takt med afhjælpningen af lærermanglen nedsættes klassekvotienten således, at undervisningens kvalitet forbedres.

Skolebyggeriet forøges

Antallet af skolelokaler i byerne må gennemsnitligt omtrent fordobles og centralskole-systemet på landet fuldt udbygges. Ved udvidelse af bestående og bygning af nye gymnasier skaffes plads til mindst det dobbelte antal elever.

Oprettelse af et tredje universitet må ufortøvet påbegyndes samtidig med udvidelsen af de bestående. Danmark bør have ikke een men to landbohøjskoler, hvoraf den ene skal ligge i provinsen,

Alt dette kræver store, men strengt nødvendige investeringer, der må foretages i hurtig takt. Kort udtrykt er det ikke for meget sagt, at skolemanglen er alvorligere end bolignøden.

Teknisk-faglig undervisning

Denne undervisning forbedres betydeligt. Dagskolen for lærlinge indføres nu fuldtud. Mesterlæreren trænger i alle fag til supplerings-, i visse fag til afløsning ved effektiv grunduddannelse og lærlingeværksteder (lærlingeskoler).

Herved kan læretiden i mange fag nedsættes, så udlæringstiden ikke bliver væsentligt højere trods den forlængede skolegang.

Oplæring af ufaglærte

udvides og systematiseres.

Administrationen

Det nuværende kaos, hvor mindst 10 ministerier har del i administrationen af undervisning og uddannelse, skal ophøre. Det hele bør kunne samles under to ministerier for henholdsvis skolevæsen og højere uddannelse, kunst og kultur.

Børnetilskud og studenterløn

Udvidelse af undervisningspligten nødvendiggør, at børnetilskud ydes forældrene til skolesøgende børn indtil disses fyldte 19. år.

For at alle, der har evner og lyst dertil, kan opnå den højere og højeste uddannelse, må samfundet yde den fornødne økonomiske støtte i form af studenterløn.

SOCIALISTISK FOLKEPARTI OG DANMARKS FORSVAR

Situationen

To verdenskrige og en lang række mindre, lokale krige siden århundredskiftet har vist, at krig ikke løser internationale stridsspørgsmål, men forstørrer dem og skaber nye. De har også vist, at begrebet forsvarskrig er ved at blive en illusion, og dette er blevet særlig tydeligt, efter at atomkræfterne er taget i krigens tjeneste.

I oktober 1945 dannedes de Forenede Nationer, som skulle samle nationerne for at »frelse kommende generationer fra krigens svøbe« og få dem til at »udvise fordragelighed og leve sammen i fred som gode naboer«, så at væbnet magt kun ville blive anvendt i fælles interesse. Det er ikke vanskeligt at konstatere, hvorledes den brutale virkelighed står til de skønne teorier. Der er opstået regionale militærblokke med Øst og Vest som de store modparter, der hver især forsikrer om deres fredelige hensigter, mens de opruster med angrebsvåben i en målestok, verden ikke har set magen til. Hovedmagterne i begge lejre forkynnder, og sikkert med sandhed, at deres fly- og raketbårne kernevåben vil kunne tilintetgøre modstanderes lande. Bevidstheden herom har fremkaldt en ny bølge af oprustning med såkaldte konventionelle våben.

Enkelte europæiske lande og en væsentlig del af de afro-asiatiske samt de latinamerikanske stater har imidlertid formået at opretholde en neutral og alliancefri status, uden at det kan påstås, endsige påvises, at deres sikkerhed og fred er truet, fordi de nægter at deltage i militæralliancer.

Danmark i NATO

Som argument for, at Danmark måtte opgive sin århundredlange neutralitetspolitik og blive medlem af Atlantpagten, anførte man, at oprustning i den daværende situation ville kunne forhindre krig, at Danmark ikke ville kunne forsvare sig selv, men ville være sikret tilstrækkelig hjælp af de store vestlige allierede, og endelig at Danmark havde en solidarisk pligt til at være et led i den indkredsingsstrategiens kæde, USA med militærpagterne smedede rundt om Sovjetunionen og dens forbundsfæller. Med sådanne begrundelser har man pålagt det danske folk stadig større byrder til militarismen og bragt landet i en stilling, hvor det *automatisk* bliver krigsdeltager, hvis de store magtblokke tørner sammen.

Alle erfaringer siger, at militæralliancer og oprustning ikke garanterer freden, men fører til krig. Terrorbalancen ændrer ikke ved dette.

Mod atombomber over Danmark gives intet forsvar, hverken ved hjælp af store eller små allierede. Heller ikke mod angreb med konventionelle våben vil NATO-magterne formå at

forsvare, endsige beskytte Danmark. I øvrigt er stormagter kun bundet af traktater i det omfang, det passer dem selv, i hvert fald i forholdet til små lande.

Med kernevåbnenes og raketternes terrorbalance er den militære indkredsningstrategi sendt på museum. Som det østasiatiske SEATO og det mellemøstlige CENTO er i opløsning, således er NATO ved at gå op i fugerne og det enkelte lands betydning for »det fælles forsvar« vanskeligt at få øje på.

Tysk-dansk militær-fællesskab

Nu søger NATO-kræfterne at gå den økonomiske indkredsningstrategi, bl. a. gennem Fællesmarkedet, samtidig med det tyske pres for at få Danmark koblet militært til Tyskland gennem Fælleskommando og fælles udrustning og planlægning. Noget sådant vil være langt farligere end det oprindelige Atlant-samarbejde på grund af de kræfter, der råder over og står bag den tyske militarisme.

Danmarks stilling vil altid være truet i tilfælde af krig i Europa. Men det genoprustedes Tyskland er den magtfaktor i Europa, der mest kan frygtes at starte en krig med lokale, begrænsede mål.

Dansk-tysk fælleskommando forøger i uhyggelig grad faren for vort land ved på forhånd at forpligte det til at deltage på tysk side i en større eller mindre revanche-krig. Det er værre end en forbrydelse at foregøgle nogen, at en så naturstridig alliance skulle kunne tjene til forsvar af Jylland eller betryggelse af vort lands fred og sikkerhed.

Danmark bør afruste!

Ingen militærpagter og ingen militære forholdsregler kan på nogen måde beskytte Danmark eller frelse det fra ødelæggelse ved krig. Den militærtækniske udvikling har én gang for alle ført til, at angrebet er stærkere end forsvaret. Enhver teori om, at et land med Danmarks størrelse og geografiske beliggenhed kan forsvares militært, hører hjemme i forældede fantasifostres verden.

Derfor bør Danmark opgive sit militærvæsen og afkaste byrderne ved dets opretholdelse. Danmark bør afruste, afskaffe hær, flåde og luftvåben.

Afrustning giver ikke vort land sikkerhed mod militære angreb og besættelse. Nej, men det giver en større grad af sikkerhed, end vi har som oprustet medlem af Atlantpagten, for slet ikke at tale om fælleskommando med Tyskland. *Afrustning, parret med alliancefri, neutralistisk udenrigspolitik, giver i hvert fald en mulighed for at holde Danmark udenfor krig,*

Det betyder ikke national selvopgivelse. En angribende besættelsesmagt vil vide, at et ikke-militært forsvar af vort land er muligt, så længe landet ikke er bombet sønder og sammen.

Militært frontalforsvar ville også i 1940 være dømt til hurtig katastrofe, men det forsvar, befolkningen etablerede i besættelsens sidste år, blev med god grund ikke opfattet som betydningsløst, hverken af ven eller fjende.

Den bedste måde at forberede et forsvar på er at skabe sådanne forhold, at folket synes, det har noget at forsvare. Her kan milliarderne, man i dag bortøder til det, i bedste fald, nytteløse militærvæsen, komme til fornuftig anvendelse.

Dansk afrustning vil samtidig for verden komme til at stå som et eksempel på en aktiv fredspolitik. Den kan blive begyndelse til oprettelsen af et demilitariseret bælte i Mitteleuropa. Dette vil samtidig være den bedste støtte, vi kan give de fredsbestræbelser, der udfoldes af den store gruppe af alliancefri stater.

Der er ingen grund til at vente

Afrustningen kan påbegyndes med det samme, så snart en folketingsbeslutning foreligger, og den kan gennemføres på kort tid. Der er ikke sådanne økonomiske interesser knyttet til militærvæsenet eller våbenproduktionen i Danmark, at der vil opstå økonomisk kaos, hvis vi afruster.

Netop i disse år må enhver kunne indse det fornuftstridige i, at op imod et halvt hundrede tusinde voksne, arbejdsføre mænd er beskæftiget med noget så nytteløst uproduktivt som militærtjenesten. Der er brug nok for dem i erhvervslivet. Lad dem komme i gang med produktivt arbejde, som vil gøre Danmark rigere. Der kan med det samme anvendes arbejde til praktisk talt alle, både menige og befalingsmænd.

Kaserner og andre militære bygninger kan blive skolebygninger eller kan anvendes til industrielle formål eller til lagerlokaler. De store jordarealer, militæret har lagt sig på, vil

blive frigivet - i byerne og deres nærhed til byggegrunde, andre steder kan de nedlagte landbrug genopstå, eller der kan anlægges civile lufthavne, indrettes naturparker, ferieland osv.

Den industri, der har arbejdet for militæret, kan omstilles til fredelig og fornuftig produktion.

Visse af de opgaver, der hidtil har sorteret under forsvarsministeriet, bliver naturligvis bestående og må løses - men det behøver vi ikke en hær og en milliard kroner om året til.

Bevogtningen af vore grænser kan klares af politiet. Fiskeriinspektionen, der i dag er aldeles utilstrækkelig, må udvides, for at vi kan have kontrol med, hvad der sker i vore farvande. Men alt dette har ikke noget med militær at gøre.

Det burde civilforsvaret heller ikke have, men det er i dag et *militært hjælpekorps* og må som sådan forsvinde sammen med militæret.

Vi må have et *katastrofeberedskab*, som er effektivt og mobilt, og som kan sættes ind for at klare ikke blot dagens desværre sædvanlige ulykker, men også større katastrofer, og det fornødne mandskab må uddannes hertil.

Endelig er der FN, som sine svagheder til trods dog i noget omfang har kunnet bidrage til at standse eller hindre krigeriske sammenstød. Foruden af al magt at støtte og styrke FN's arbejde for freden i almindelighed såvel som for bedre sociale og kulturelle forhold i verden, kan der blive tale om at udsende FN-bevogtningsstyrker. Danmark kan og bør ikke unddrage sig forpligtelsen til at stille kontingenter hertil, når det er ønskeligt. Dette mandskab skal skaffes ad frivillig vej; det må kun tildeles politimæssige opgaver.

Vi kan selv bestemme!

Dansk afrustning kan gennemføres ved lov, vedtaget af det danske folketing. *Vi behøver ikke at spørge nogen anden magt og ikke at tage hensyn til, hvad andre ønsker af os.* Selv Atlantpagten forpligter ikke Danmark til at opretholde et militært forsvar. Den forpligter os til at yde bidrag til NATO-militæret i det omfang og på den måde, vi selv skønner muligt og rimeligt. Intet andet! Vi har ret til at skønne, at en korporal og otte menige er en for Danmark passende militærstyrke. Og for resten er det på tide, at vi vænner os til selv at bestemme, hvad der skal ske, og hvordan der skal se ud i Danmarks hus.

Totalt tåbeligt ville det være at gøre Danmarks afrustning afhængig af, at alle andre stater også afruster eller at verdensomspændende, total afrustning under kontrol *først* besluttet og gennemføres. Hvorfor i alverden skal vi opretholde og bekoste et militær, som endda ved selve sin eksistens betyder fare for Danmarks inddragelse i krig - blot med henvisning til at disse og disse stormagter (og adskillige mindre også) er oprustet til fallittens rand?

Danmark har mulighed for at gå i spidsen og vise vej til afrustning. Det bliver et bedre land at leve i, når ikke en sjettedel af statsbudgettet skal kastes i gabet på militarismen. Det får større muligheder for at holde sig uden for krigeriske konflikter.

Derfor siger Socialistisk Folkeparti: Afrust vort land! Gør det nu!

SOCIALISTISK FOLKEPARTI OG DANMARKS LANDBRUGSPOLITIK

På trods af Danmarks stigende industrielle udvikling er landbruget stadig vort største naturlige erhverv og har som sådan krav på betydelig politisk interesse.

Dansk landbrugspolitik er selv under socialdemokratisk-radikale regeringer i sine væsentlige træk blevet fastlagt af de landbrugerorganisationer, der repræsenterer de større brug. Hensyn til småbrugerne er alt for ofte sat til side, og hensyn til landets og byernes arbejderbefolkning lige så tit helt ignoreret.

Forårets store landbrugsordning viste denne politiks farlige resultater. Ordningen betød fordyrelser for forbrugerne og medvirkede ikke til en fornyelse og modernisering af landbruget. Og nye storbrugerkrav truer.

Man har bl. a. krævet en forhøjelse af kornprisen på 10 kr., hvad der ville betyde en kæmpegevinst til det store kornsælgende landbrug, en tilsvarende udbytning af det mindre, kornkøbende landbrug og en alvorlig fordyrelse af produktionen af de forædlede landbrugsprodukter, som udgør det altovervejende af landbrugets eksport.

Man har også krævet afvikling af ejendomsskatterne, som ville give de store landbrug en stor øjeblikkelig vinding, mens de mindre brug ville få så meget højere indkomstskat, at det ville opveje eller overgå lettelsen i ejendomsskatterne. Samtidig ville det afløse en samfundsprioritet til fordel for privatkapitalen.

Det siger sig selv, at S. F. ikke kunne gå med til en sådan støttepolitik, der ville gøre

mere skade end gavn.

Men S. F. vil gerne medvirke til en positiv landbrugspolitik, der kan give landbruget gode arbejdsvilkår under hensyntagen til det øvrige samfund.

Brugsformer

Den rige udvikling inden for landbruget er skabt af mange selvstændige brug, der med deres intensive udnyttelse af jorden hidtil har vist sig at være en fordelagtig brugsform. Denne brugsform bør kun ændres, når landbrugets udøvere selv indser fordelene ved ændringerne.

For små brug kan, hvor det ønskes, bringes op på en passende størrelse ved sammenlægning med et andet mindre brug eller ved ekspropriation af jord fra større brug.

De store jordbesiddelser og den såkaldte »frie jord« skal ved ejerskifte overtages af Jordlovsudvalget til vurderingspris og anvendes til familiebrug, forsøgsgårde eller fællesbrug. Ved oprettelse af nye familiebrug bør man ad lovgivningens vej tilstræbe at fremme samarbejdet mellem dem ved oprettelse af fælles maskinanlæg, fællesstalde osv.

Under henvisning til det gamle ord: Den, der går bag ploven, skal have jorden, må princippet, at ingen må eje mere end én landbrugsejendom, og at ejeren skal drive ejendommen, knæsettes.

Loven om lån til landarbejderboliger bør udvides til at omfatte arbejderboliger på landet.

Ejerskifte – Prioritering

For at lette det nu så besværlige generationsskifte og give adgang for kvalificerede købere med begrænset kapital kan man give Statens Jordlovsudvalg forkøbsret til landbrugsejendomme til vurderingspris. Udvalget kan så give den nye bruger ejendommen i forpagtning eller yde ham et stedsevarende lån i de faste værdier og et almindeligt lån til besætning og inventar. Udvalget overtager så ejendommen igen ved næste skifte på samme vilkår, men med godtgørelse for påviselige forbedringer. På den måde vil samfundet efterhånden blive den reelle ejer af de faste værdier i landbruget og have hånd i hanke med ejendomspriserne på landet.

Nuværende ejere af landbrugsejendomme, der trænger til forbedring, skal have adgang til statslån, der tinglyses som en stedsevarende prioritet i ejendommen med nedrykkende prioritet.

Jordværdibeskatning

Det første led i landbrugsproduktionen er jorden, og det er vigtigt, at jordens ydeevne udnyttes fuldt ud. Det opnås bedst gennem en effektiv jordværdibeskatning (fuld grundskyld), baseret på jordens bonitet og beliggenhed. Derved nødsages brugeren til at få det mest mulige ud af sin jord, og samtidig sikres han i højere grad det fulde arbejdsudbytte af sin indsats, sin indsats.

Gennem jordværdibeskatningen bliver samfundet også den reelle ejer af Danmarks jord, og man kommer den jordspekulation til livs, som er en af kapitalismens værste frugter.

Uddannelse

For yderligere at sikre landbrugets effektivitet må der af dets udøvere forlanges en virkelig uddannelse i teori og praksis. Derved forhindres også uønsket opkøb fra ikke-landbrugere.

Der bør forlanges mindst 3 års praktisk arbejde ved landbruget og mindst 9 måneders ophold på en skole med landbrugsundervisning. Al uddannelse skal være vederlagsfri, og adgangen til overtagelse af landbrug gøres lettere.

Afsætning

Vigtigt for landbrugets rentabilitet er en lønnende afsætning, og her spiller eksporten af landbrugets produkter en væsentlig rolle.

Denne eksport skal fremmes gennem udvidet markedsanalyse, ansættelse af flere statskonsulenter i udlandet, fremstød på nye markeder m. m.

For at undgå underbud og for at koordinere eksporten under samfundets helhedshensyn skal salget centraliseres i et effektivt salsorgan, omfattende alle landbrugsprodukter.

Alt dette er først og fremmest landbrugets egen opgave, men det er så vigtigt for samfundet som helhed, at det også må betragtes som en samfundsopgave, som staten bør

give rundelig støtte til og medvirke aktivt til at løse.

Forskning og vejledning

En væsentlig årsag til dansk landbrugs relativt høje stade er den formidling af videnskabelige forsknings- og forsøgsresultater til det praktiske landbrug, der finder sted gennem skoler, konsulentvirksomhed og de mange andre former for fagligt oplysningsarbejde, som finder sted.

Der er i dag et stigende behov for udvidelse af dette arbejde på alle felter. Der er brug for en dybtgående forskning og et omfattende forsøgsarbejde såvel på planteavlens som på husdyrbrugets og driftsøkonomiens område. Der er brug for flere skoler og flere konsulenter. Der er brug for en grundig uddannelse af den enkelte jordbruger og for et løbende oplysningsarbejde. Og det må ses som en samfundsopgave at sørge for, at alle disse behov tilgodeses i takt med udviklingen.

Nydannelser – Fremtidsperspektiver

Samtidig med, at partiet vil medvirke til at udbygge og forbedre det bestående landbrug, vil det have et vågent øje for, at den rivende tekniske udvikling, ændrede handels- og afsætningsforhold m. v. kan gøre nydannelser og vidtgående ændringer nødvendige inden for en overskuelig fremtid.

Allerede nu er det påkrævet med en udvidelse og fornyelse af de bestående andelsvirksomheder, som har været en uvurderlig løftestang for dansk landbrug, men som i dag har lidt svært ved at følge med.

Der er brug for andelsvirksomheder på nye områder. Det gælder f. eks. fællesmekaniseringen, d. v. s. fælles indkøb og brug af maskiner, der er for store og dyre til det enkelte landbrug, men som det vil være fordelagtigt at anskaffe i fællesskab. Det kan her blive nødvendigt, at det offentlige hjælper til med finansieringen.

Men der er ikke tvivl om, at allerede på ret kort sigt vil dansk landbrug blive stillet over for nødvendigheden af endnu mere dybtgående strukturændringer. Det gælder de produkter, som landbruget fremstiller: der er ingen garanti for, at smør, flæsk og æg også om nogle år vil være hovedprodukterne. Men det gælder også driftsformerne og den videre forarbejdning af landbrugets produkter.

En effektiv udnyttelse af den tekniske og videnskabelige udvikling kan kræve stordrift og specialisering. Udviklingen i USA og andre lande synes at vise det. Storfinansien er herhjemme på vej til at hidføre en sådan udvikling på fødevareindustriens område, men kun gennem en fornyelse af andelsbevægelsen og samfundets medvirken kan det gøres på en for landbrugerne tilfredsstillende måde. Derfor skal staten stille midler til rådighed for opførelse af andelsstalde, dannelse af andelsbrug, fællesmekanisering og andelsvirksomheder i forædlingsindustrien, hvor de tekniske, økonomiske og sociale forudsætninger må synes at være til stede.

Vor politik sigter ikke på at hjælpe et stagnerende landbrug, men på også her at skabe en frugtbar fornyelse.

FAGBEVÆGELSEN OG INDUSTRIELT DEMOKRATI

Arbejderbevægelsen, politisk, kooperativ og faglig, sammen med sine nære forbindelser til husmandsorganisationer og andre samfundslag, er en magtfaktor, der under vore demokratiske forhold kan gennemføre en hurtigere udvikling af samfundet i socialistisk retning.

I den klassekamp, der foregår i vort land, har arbejderklassen i tiden, der er gået, vundet mange sejre. Klassekampen fortsætter under mere indviklede forhold, men sejre kan fortsat vindes. Eller udtrykt på en anden måde: arbejderbevægelsen har udnyttet vort demokrati ved strejker og demonstrationer, ved forhandlingsret og parlamentarisk indflydelse; vi har hævdet os ganske pænt sammenlignet med de bedste lande i såvel øst som vest. Alligevel er der langt igen, inden demokratisk indflydelse, kontrol og medbestemmelsesret har fundet fuld gyldighed.

Målet er et socialistisk samfundssystem, hvor produktionsmidlerne er samfundets ejendom, med befolkningens medvirken og medbestemmelsesret i alle politiske og økonomiske led. For at nå dette mål skal der gennemføres strukturmæssige ændringer, og socialismen skal sættes på dagsordenen.

Situationen

Arbejdsmarkedets forhold afgøres enten ved direkte forhandling mellem parterne eller efter reglerne i lov om mægling i arbejdsstridigheder eller andre love. Opsigelse af overenskomsterne og forhandling om nye er i realiteten et spørgsmål om, hvilken økonomisk og social politik der skal føres.

Principielt fastholder parterne, at de selv vil ordne forhandlingerne om løn, arbejdstid, sociale goder m. v. Imidlertid blander økonomer, nationalbankdirektører og regering sig i forhandlingerne med påstande om, hvad konkurrenceevnen og samfundsøkonomien kan bære, og sammen med arbejdsgiverforeningen, forligsmanden og pressen svækker man arbejderne kamp for at få deres berettigede andel i produktionsstigningen.

Viser det sig, at opnåede løntillæg generer nationalbankens pengepolitik, eller regeringens økonomiske politik, opsuges store dele deraf ved diskontoforhøjelser eller ekstra skatter.

Hvor står S F?

Socialistisk Folkeparti mener, at der kan opnås store resultater, såfremt den styrke, den samlede arbejderbevægelse repræsenterer, udnyttes fuldtud.

Arbejdsgivernes ret til at hemmeligholde deres regnskaber må ophæves. Påstanden om, at industrien ikke kan bære højere lønomkostninger, kan ikke godtages, uden at der fremføres bevis herfor. Påstanden om, at der af hensyn til samfundets økonomi må vises tilbageholdenhed, er udenomsnak, så længe arbejderbevægelsen ikke har reel medbestemmelsesret og indflydelse i økonomiske anliggender. Der kan gennemføres varige goder, som f. eks. bedre tillidsmandsbeskyttelse, indflydelse og medbestemmelsesret i produktionen, efterløn betalt af arbejdsgiverne, virkelig tryghed i beskæftigelsen og opretholdelse af realværdien af opnåede løntillæg. Der må sættes effektivt ind for gennemførelse af en 5 dages uge, med 8 timer daglig, samt for bedre feriebestemmelser.

Arbejderne omfatter forligsinstitutionen såvel som den faste voldgiftsret med dyb mistillid. Er forhandlingens mulighed opbrugt, må strejken være det demokratiske våben, som arbejderklassen uhindret kan iværksætte og bruge effektivt.

De ofte fremsatte udtalelser om økonomisk og industrielt demokrati og ønskerne om en samordning af landets økonomiske politik må betyde, at ejendomsretten til produktionsmidlerne antastes. Hovedaftalen af november 1960 må ophæves, og på fabrikkerne må oprettes bedriftsråd, bestående af arbejderne og funktionærerne, hvis opgave det er at deltage i tilrettelæggelsen af produktion, beskæftigelse, fordeling af arbejdet, løn, sociale foranstaltninger, sanitære og sikkerhedsmæssige forhold, overskudsfordeling og andre til en virksomhed hørende forhold.

Fagbevægelsen må styrkes, men det sker ikke ved at give den øverste ledelse mere magt. Kun ved et udvidet medlemsdemokrati styrkes solidariteten. Fagbevægelsens medlemmer må være med i arbejdet, og derfor må den øverste faglige ledelse såvel i LO som i forbundene vælges ikke ved indirekte, men ved direkte valg.

Med industrialiseringen er også en strukturændring i fagbevægelsen nødvendig. Industriforbund må være det naturlige, karteldannelsen kan være et overgangsled.

I den tekniske udviklings fodspor følger også en større og større funktionær- og teknikerstab.

Der må sikres enhver funktionær organisationsret. Funktionærernes og tjenestemændenes organisationer må på alle områder have de samme rettigheder til at varetage medlemmernes interesser som de øvrige faglige organisationer. Enhver funktionær, som ikke indtager en højere funktionærstilling, bør være medlem af sin faglige organisation for herigennem at sikre sin lønmæssige og sociale position.

Med den øgede rationalisering og stærkt stigende industrialisering, og stående overfor udnyttelse af atomenergien til fredelige formål, må uddannelsen af ungdommen følge trit. Selv om mesterlæren vil bestå i en årrække, må det erkendes, at den, med den rivende udvikling, vi er inde i, ikke har den samme betydning som ved århundredeskiftet.

Derfor må lærlingeloven og loven om ikke-faglærtets uddannelse tages op til revision og koordineres i en fælles lov om al erhvervsuddannelse, omskoling og videre uddannelse. Der må gives ungdommen ensartede uddannelseschancer, således at den ikke hviler på forældrenes økonomi; derfor må ungdommen i uddannelse sikres en anstændig betaling.

Der må gives lønmodtagerne mulighed for at rejse lønkrav i overenskomstperioderne, i takt med produktionsstigningen og arbejdsgivernes større fortjeneste. Det sker bedst ved et bevægeligt lønsystem, i modsætning til normalløns-systemet, som låser lønningerne fast.

Der må sikres lige løn for lige arbejde; hvis organisationerne ikke magter dette, må der stilles forslag herom i folketinget.

Den udhuling af reallønnen, der finder sted efter hver overenskomstafslutning, må bringes til ophør ved en effektiv pris- og avancekontrol, samtidig med at man finder frem til en mere retfærdig pristalsregulering.

Arbejdsløsheden er et samfundsonde, der rammer den enkelte tungt og står som en trussel for store arbejdergrupper.

Der må gennemføres en arbejdsløshedsunderstøttelse, der giver dækning for den tabte arbejdsfortjeneste, og samfundet må hurtigst muligt gribe ind med omskoling og andre foranstaltninger, der kan føre den arbejdsløse tilbage til arbejdet.

Ved sygdom ml der sikres en sygelønssats, der ligeledes giver dækning for fortjensttabet. Målet må være fuld løn under sygdom og arbejdsløshed. Al karenstid må ophæves.

Fagbevægelsen er en del af den samlede arbejderbevægelse. Det er derfor også dens opgave at deltage aktivt i kampen for socialismen, for freden, for afrustning og demokrati og for en indenrigspolitik og udenrigspolitik til gavn for Danmark og det danske folk.

Vi anser det for en meget væsentlig opgave for dansk fagbevægelse i alle dens forgreninger i dag at medvirke til oplysning om, hvad det såkaldte Fællesmarked er, og hvilke følger det vil få for Danmark, for arbejderbefolkningen og for fagbevægelsen, hvis vi indlemmes i Fællesmarkedet. Samtidig med at dansk indtræden i Rom-Unionen ikke vil gavne landbruget, men vil skade industrien og dermed beskæftigelsen, vil den gøre vort land totalt afhængig af de store kapitalistiske lande og deres udenrigs- og militærpolitik. På alle arbejdspladser, i alle fagforeninger, i alle faglige instanser bør der arbejdes for at sprede oplysninger om disse forhold. Dansk fagbevægelse er stor og stærk nok til at hindre Danmarks indlemmelse i Fællesmarkedet.

SOCIALISTISK FOLKEPARTI OG DEN SOCIALPOLITISKE UDVIKLING

Det bedste grundlag for gode sociale forhold under kapitalismen er høj beskæftigelse, der giver økonomiske og dermed også politiske muligheder for udbygning af det store område, vor socialpolitik omfatter.

Med hensyn til den levestandard vi har nu, må det erkendes, at der er sket fremskridt, men de opnåede resultater kunne være bedre. Den økonomiske udvikling betinger yderligere fremskridt. Der er langt igen, for fordelingen af de sociale goder kan regnes for retfærdig og rimelig.

Folke-, invalide- og enkepensionen

Pensionerne følger ikke den almindelige velstandsstigning. Der må gennemføres en ordning, så pensionerne reguleres i forhold til en gennemsnitlig arbejderindtægt.

Vort langtidsmål på dette område må være en samfundspension, der erstatter al anden pension. Samfundspensionen skal udgøre % af de faglærte arbejderes gennemsnitsløn. Samtidig vil en mængde små særordninger kunne bortfalde og administrationen stærkt forenkles.

I den øjeblikkelige politik må vi kræve en forhøjelse af rentesatserne og en nedsættelse af pensionsalderen, helst generelt, men i hvert fald for hårdtarbejdende og udslidte. Fradragsreglerne, hvorefter pensionerne nedsættes på grund af arbejdsindtægter, må lempes og forenkles.

Offentlig forsorg og revalidering

Loven om offentlig forsorg, der træder i kraft den 1. april 1962, samt loven om enkepension, indeholder vigtige bestemmelser om revalidering og hjælp til enlige kvinder med børn. Denne lov og revalideringsloven, der trådte i kraft den 1. april 1961, vil vække mange falske forhåbninger, hvis der ikke opføres tilstrækkelige institutioner til uddannelse og oplæring og skaffes *de* fornødne arbejdspladser. Revalideringslovens bestemmelser om, at erhvervshæmmede og handicappede kan placeres indenfor kommune-, stats- og koncessionerede virksomheder, må fremmes. Ligeledes bør man ved samfundsmæssige foranstaltninger, såsom aktiv propaganda blandt arbejdsgivere og fagbevægelsen, fremme en udvikling, der bringer vore handicappede medborgere ud i det almindelige erhvervsliv.

Indtægtsgrænsen for forskudsvis udbetaling af børnebidrag bør ophæves.

Til hjælp for vanskeligt stillede medborgere bør den sociale rådgivning og vejledning

udbygges med det formål at sprede større oplysninger om rettigheder og pligter på det sociale område.

Børne- og ungdomsforsorgen

Kvindernes stigende deltagelse i produktionen, ungdommens større fritid og boligbyggeriets utilstrækkelighed kræver flere børne- og ungdomsinstitutioner. Til støtte for både hjemme- og udearbejdende mødre og som led i en forebyggende børne- og ungdomsforsorg, må der bygges vuggestuer, hel- og halvdagsbørnehaver, fritidshjem og ungdomsklubber i større omfang end tidligere. Det tilstrækkelige antal kvalificerede medarbejdere til disse institutioner må uddannes.

Skole- og børneinstitutioner bør placeres i boligkvartererne, således at stærkt trafikerede gader føres udenom området, så at børn ikke skal krydse disse gader.

Familierådgivning og andre socialpolitiske foranstaltninger til højnelse af den økonomiske og boligmæssige standard for grupper af hjem med særlige vanskeligheder må gennemføres således, at man så vidt muligt holder familien samlet.

En udbygning af nettet af behandlingshjem for børn og unge, der er kommet i konflikt med samfundet, familien eller sig selv, er hårdt tiltrængt. Disse hjem må have bedst muligt specialuddannet personale, så opholdet på hjemmet kan udnyttes effektivt.

Socialt byggeri i henhold til lov om offentlig forsorg

For at skaffe boliger til folke-, invalide- og enkepensionister, børnerige, TB-ramte m. fl., og for at skaffe revalideringsinstitutioner, vuggestuer, børnehaver, fritidshjem, alderdomshjem med sygeafdeling og plejehjem for kronisk syge, må der over lovgivningen og kommunale råd skabes mulighed for, at dette sociale byggeri ikke indgår i de almindelige bygge-kvoter, som boligministeren frigiver, men at der bygges efter det behov der er.

Syge- og ulykkesforsikring samt sundhedsvæsenet

Det må ikke koste penge at være syg. Syge- og ulykkesforsikringen samt sundhedsvæsenet bør samordnes og overtages af staten.

Karenstiden bør bortfalde.

Vejledende tilsyn og kontrol med plejehjem og hospitaler må udvikles og forbedres.

Socialistisk Folkeparti må såvel i Folketinget som i de kommunale råd føre en politik, der opretholder en høj beskæftigelse og sikrer store investeringer til sociale formål.

Samfundets ansvar over for befolkningen må tilkendegives ved en politik, der sikrer retten til arbejde med en hertil svarende arbejderbeskyttelseslovgivning. Revalideringssynspunktet må gennemtrænge så mange sider af vor sociale politik som muligt.

Den moderne socialforskning, psykologi og lægevidenskab giver os i dag flere midler i hænde, end vi tidligere havde. Dette bør udnyttes i den sociale lovgivning.

Det er vigtigt at sikre gennemførelsen af en positiv familiepolitik med udbygning af den eksisterende støtte til den opvoksende slægt, såvel over skattelovgivningen som i sociale love.

Et virkeligt grundlag for, at en rimelig socialpolitik kan muliggøres, opnås kun, hvis der, samtidig med at den sociale lovgivning udbygges, sker en væsentlig lønmæssig og social forbedring for de lavest lønnede blandt de ufaglærte, børnerige og vanskeligt stillede familier og kvindelige arbejdere.

UDTALELSE OM FÆLLESMARKEDET

(vedtaget af SF's 2. kongres 28. oktober 1961)

De indtil nu fremkomne oplysninger om, hvad dansk godkendelse af Rom-traktaten vil få til følge, bekræfter betænkelighederne ved dansk indmeldelse i de seks landes fællesmarked.

Dette vesteuropæiske fællesmarked, hvor begreberne om fremskridt og demokrati

bestemmes af folk som de Gaulle og Adenauer, vil for vort land blive en trussel om tilbagegang i stedet for fremgang.

Store internationale truster og kædeforretninger vil overtage eller kvæle dele af dansk industri og handel. Beskæftigelsen kan blive ramt, og fødevarer bliver dyrere. Men intet tyder på, at forventningerne om bedre vilkår for landbruget vil blive opfyldt. Danmark vil komme ind under den fælles overregering, og vort eget folketing får ikke meget mere at skulle have sagt end et sogneråd.

Fællesmarkedet er nok en økonomisk sammenslutning, men med en tydelig politisk målsætning. Det må derfor overraske, at udenrigsministeren overfor de seks landes ministerråd har erklæret, at Danmark uden forbehold accepterer Rom-traktatens målsætning. En sådan erklæring er der efter vor opfattelse ikke dækning for i folketingets beslutninger.

Socialistisk Folkeparti er tilhænger af internationalt samarbejde, men mener, at samarbejdsformer som fællesmarkedet og den planlagte tysk-danske fælleskommando er helt forkerte. De deler verden og skader i stedet for at gavne.

Vi mener, at Danmark bør søge det nordiske samarbejde udbygget såvel på det økonomiske som andre områder. De nordiske lande vil i fællesskab være stærke nok til at skaffe sig respekt ved forhandlingsbordet og sikre voksende velstand under bevarelse af deres selvstændighed.